

TELEVISIE ZENDTIJD

Op 10 oktober 1962 heeft het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond een verzoekschrift gericht tot Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden waarin gezien de toename van de betekenis van de televisie als communicatiemiddel gevraagd wordt het Televisiebesluit 1956 in dier voege aan te vullen dat aan rechtspersoonlijkheid bezittende genootschappen op geestelijke grondslag andere dan kerkgenootschappen zendtijd kan worden toegewezen voor het doen van uitzendingen, een zendmachtiging kan worden verleend en aanspraak wordt verleend op een redelijke vergoeding terzake van de door hen verzorgde uitzendingen.

Oorspronkelijk werd in het Televisiebesluit 1956 aan kerkgenootschappen slechts zendtijd verleend voor het uitzenden van kerkdiensten. Weliswaar was door de kamerfracties van de P.v.d.A. in 1955 reeds gepleit voor verruiming hiervan en voor toewijzing van de zendtijd aan levensbeschouwelijke organisaties geen kerkgenootschappen, maar daar wilde de regering toen niet van weten.

Minister Cals zei toen: Ik ben inderdaad van mening dat, wanneer men aan de kerken zendtijd geeft niet alleen voor kerkdiensten maar ook voor een woord van geestelijke opwekking, voor het brengen van een lekespel, enz. men dan ook de consequenties onder de ogen zou moeten zien ten aanzien van de geestelijke stromingen die door de geachte afgevaardigde worden genoemd.

Door de regering werd echter in 1960 een wijziging in het Televisiebesluit aangebracht, waardoor de kerken zendtijd werd toegewezen voor het doen van kerkelijke uitzendingen. De regering stelde zich dus toen op het standpunt, dat zij in 1955 had afgewezen.

In begin januari 1961 werd het ontwerp-omroepwet dat van 1953 dateerde door de regering ingetrokken en werd een adviescommissie in het vooruitzicht gesteld die de regering zou moeten adviseren over de regeling van het gehele radio- en televisiebestel in één enkele wet. In april 1961 werd deze commissie ingesteld en bij de vragen die de commissie zou moeten beantwoorden was er ook een over het al dan niet verlenen van zendtijd aan organisaties op een geestelijke grondslag zoals bv. het Humanistisch Verbond.

Gezien deze ontwikkeling was er op dat moment — nu de regering de zaak zelve aan de orde gesteld had — geen reden voor het Humanistisch Verbond om op grond van de wijziging van het televisiebesluit en rekening houdende met de uitlating van Minister Cals van 1955 een verzoek om zendtijd voor televisie-uitzendingen in te dienen.

Toen echter in 1962 nog geen rapport van de adviescommissie (de Commissie Scholten) in zicht was heeft het Verbond zich tot de Koningin gericht met het verzoek om in de tijdelijke regeling van de televisie per Koninklijk Besluit een wijziging aan te brengen waardoor genootschappen op geestelijke grondslag als het Humanistisch Verbond ook zendtijd zou kunnen verkrijgen.

Hoewel de uitlating van Minister Cals in 1955 min of meer impliceerde dat de wijziging van het Televisiebesluit van 1960 inhield, dat

HET HOOFDBESTUUR BESPRAK . . .

in zijn vergadering van 30 mei uitvoerig de zich voortzettende stijging van het ledental. Een verklaring voor dit verheugende verschijnsel valt niet te geven, maar vast staat wel dat het een stimulans vormt voor vele gemeenschappen niet achter te blijven. De ingekomen stukken en mededelingen gaven dit keer geen aanleiding tot diepgaande bespreking, al konden van de zijde van het D.B. enkele aanvullende mededelingen gedaan worden t.a.v. het jaarverslag van de Stichting „Socrates”. Hierbij kwam ook aan de orde de nog steeds uitblijvende beslissing over een tweede leerstoel aan de Rijksuniversiteit te Leiden.

Het schema voor de in het komende seizoen te houden H.B.-vergaderingen en kaderconferenties werd goedgekeurd, evenals de samenstelling van de verschillende commissies. Bij deze commissies zijn nieuw de televisiecommissie en de algemene commissie voor geestelijke vorming. In de vertegenwoordiging van het H.B. bij de gewesten werd in een vacature voorzien, de overigen bleven ongewijzigd. Uitvoerige bespreking, waaraan vooral de onderwijsspecialisten deelnamen, vroeg wel het gewijzigde rapport van de Studiecommissie Algemene School, opgesteld door de zgn. kleine commissie, gevormd door vertegenwoordigers van de Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme en het H.V., benevens enkele leden van hervormde huize. Het concept van dit rapport was reeds in de H.B.-vergadering van 26 oktober 1963 door het hoofdbestuur behandeld en een deel van de toen gemaakte opmerkingen zijn in de nieuwe versie opgenomen. Toch bleven er voor sommige H.B.-leden nog enkele vraagpunten, die naar hun mening een verdere opheldering eisen. Verwacht mag dus worden, dat in een volgende vergadering de zaak opnieuw ter tafel zal komen, omdat dan ook de alg. voorzitter van Praag, die door omstandigheden verhinderd was deze zitting bij te wonen, aanwezig kan zijn. Hij zit n.l. in de Studiecommissie en is dus het best in staat de gevraagde inlichtingen te verstrekken . . .

op hun verzoek ook aan organisaties op geestelijke grondslag zendtijd zou worden toegewezen, wenste de regering toch niet aan ons verzoek te voldoen, en zij verwees er naar, dat de toewijzing van zendtijd aan organisaties op een geestelijke grondslag een der punten was waaromtrent advies gevraagd was aan de Commissie-Scholten.

In oktober 1963 bracht de Commissie-Scholten zijn advies aan de regering uit en hoewel binnen de Commissie over enkele punten verschil van mening bleek te zijn, die tot persoonlijke nota's van enkele leden van de commissie leidden, was de conclusie van de Commissie t.a.v. het verlenen van zendtijd aan genootschappen op geestelijke grondslag zeer duidelijk:

„De positie, die de genootschappen op geestelijke grondslag zich in de huidige tijd verwerven op verschillende terreinen van het maatschappelijk leven, naast die van de kerkgenootschappen, brengt naar het oordeel van de commissie mee, dat ook deze genootschappen in aanmerking komen voor afzonderlijke vermelding als gegadigden voor zendtijd”.

Ook in de nadien gepubliceerde commentaren, o.a. van de omroepverenigingen, is, voorzover bekend geen verzet aangetekend tegen deze opvatting van de Commissie-Scholten.

Op grond hiervan heeft het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond zich in februari 1964 opnieuw tot de Minister gewend met het verzoek, nu de Commissie-Scholten zich zo duidelijk had uitgesproken, de tijdelijke regeling (het Televisiebesluit 1956) terzake te verruimen. Voor een opheffing van de discriminatie van de genootschappen op geestelijke grondslag door wijziging van de tijdelijke regeling was des te meer aanleiding nu bleek, dat het rapport van de Commissie-Scholten in andere opzichten nogal wat tegenstand ondervond, zodat een definitieve wettelijke regeling van het radio- en televisiebestel, waarop nu reeds van 1946 af gewacht wordt, opnieuw aan verder uitstel onderhevig zou zijn.

Het antwoord van de Minister, dat stelt, dat de Regering haar standpunt nog niet heeft bepaald inzake het door de Commissie-Scholten uitgebrachte advies, en dat een zendmachtiging aan nieuwe gegadigden eerst aan de orde zal komen nadat een nieuwe wettelijke regeling inzake het radio- en televisiebestel tot stand is gekomen, is volstrekt onbevredigend. Het Televisiebesluit is verscheidene malen gewijzigd in de periode dat een nieuwe wettelijke regeling overwogen werd, en er is geen enkel overtuigend argument te vinden waarom deze discriminatie gehandhaafd zou moeten worden.

B. J. Max

Geuzeneiland: wederom.

(Zie: A'dam - tuinsteden-west op pagina 4)

ONTMOETING MET ANDEREN

Zoals dit al vele malen het geval is geweest, zal ook in 1964 in Barchem een ontmoetingsweek worden gehouden voor katholieken, protestanten en humanisten.

Deze week vindt plaats van 24-29 augustus en behalve voor inleidingen en gesprekken blijft er ruim tijd over voor ontspanning en wandelen in de bijzonder mooie omgeving.

Voor kinderen is er kinderleiding aanwezig, zodat men met de hele familie welkom is.

Wie er meer over wil weten kan zich wenden tot: Woodbrookershuis Barchem Gld., tel. 05734-218.

HET BIHAR-PROJECT

In het vorige nummer heeft men kunnen lezen, dat de Humanistische Internationale besloten heeft om in het kader van de Anti-honger actie steun te geven aan een bescheiden project in de India'se provincie Bihar. Die steun zal voornamelijk financieel zijn, omdat men ter plaatse zelf over de mensen beschikt die het plan moeten uitvoeren.

Het staat al wel vast, dat de inzamelingsactie in het najaar zal plaats vinden en dat daarbij ook een beroep op de jongeren gedaan zal worden. Een en ander betekent niet, dat men plaatselijk al niet vast kan beginnen. Het initiatief van Laren/Blaricum om de leden op te roepen, gelden aan de secretaris voor dit doel over te maken, verdient zeker door andere gemeenschappen ook overwogen te worden.

HET 13.000e LID

Nog sneller dan verwacht werd, is het 13.000ste lid ingeschreven. Het heugelijke feit vond plaats op 26 mei en de aanmelding kwam uit de gemeenschap Zwolle. Het was de 26-jarige heer D. Minkjan, van beroep bedrijfsmachinist.

Het is, nadat op 4 februari lid no. 12.000 werd genoteerd nogal vlot gegaan met het volgende duizendtal. In feite zijn tussen begin februari en eind mei meer dan duizend nieuwe leden ingeschreven.

En uit de berichten die ons van verschillende gemeenschappen bereiken blijkt wel, dat de activiteiten doorgaan en dat de groei vrijwel overal plaats vindt. Hetgeen de beste verwachtingen wekt voor de komende tijd, want er lopen nog genoeg mensen buiten het Verbond rond, die er in thuis horen.

VORMINGSONDERWIJS

Tot voorlopig docenten voor vormingsonderwijs aan inrichtingen voor voortgezet onderwijs zijn door het hoofdbestuur benoemd: Mevr. A. A. Bruyn-van Leeuwen te Amstelveen; en de heren drs. O. de Boer te Heerenveen; C. Klein te Hilversum; L. Koops te Zaandam; F. Mulder te Steenwijk en J. Post te Haarlem.

CURSUS VOOR SPREKERS

Ons verzoek om kandidaten voor een te houden sprekerscursus is niet zonder gevolg gebleven. Een aantal belangstellenden tussen de 30 en 40 jaar heeft zich gemeld.

Het Dagelijks Bestuur zal binnenkort een plan opstellen en de liefhebbers uitnodigen. Men kan zich nog steeds aanmelden bij de organisatie-secretaris, p/a Centraal Bureau.

In januari 1963 begon de heer J. Koops zijn taak als geestelijk raadsman voor het Waterweggebied, als beroepsfunctionaris. Zijn doel is de organisatie van de geestelijke verzorging en het praktische humanisme ter hand te nemen.

In januari waren er twee vrijwillige raadslieden, die de heer Koops konden bijstaan, t.w. één in Rotterdam, mevrouw Reddingius-Swart en één in Vlaardingen, de heer C. A. van Ieperen.

Eind 1963 is het aantal geestelijke raadslieden en medewerkers (sters) op het gebied van de geestelijke verzorging gestegen en laat het zich aanzien, dat het voor 1964 gestelde doel, n.l. een beduidend aantal vrijwillige medewerkers in het waterweggebied te betrekken bij de geestelijke verzorging, bereikt zal worden.

Er zal meer aandacht aan de bijscholing van de medewerkers besteed gaan worden. Vooral zal de vrijwillige medewerker door middel van groepsbesprekingen tot de meest juiste instellingen t.o. van zijn cliënten moeten komen. Het doel is naar wij vernemen, om bij de geestelijke verzorging geleidelijk specialisaties tot stand te doen komen, waarbij wordt gedacht aan de volgende specialisaties: huwelijksmoeilijkheden, opvoedingsproblemen, bejaardenproblemen, reclasseringsproblemen, problemen inzake geloof of levensbeschouwing, problemen i.v.m. ernstige ziekte, geestelijke verzorging onder onaangepasten, geestelijke verzorging d.m.v. groepswork.

De geestelijke verzorging in het Waterweggebied vraagt steeds meer onze aandacht. Het aantal mensen, dat een beroep op deze verzorging doet, neemt dagelijks toe.

Alleen al in 1963 deden zeer vele cliënten een beroep op de heer Koops met de meest uiteenlopende problemen, zoals gevoelens van eenzaamheid, onvrede in het huwelijk, problemen met het bejaard zijn, enz.

De vrijwillige medewerkers hadden het druk met hun contacten met een

steunfonds

Ruim een jaar geleden begon de eerste regionale geestelijke raadsman in volledige dienst zijn werkzaamheden in het Waterweggebied. Aan het einde van dit jaar zal deze nieuwe functionaris omstreeks 50 medewerkers tot zijn beschikking hebben en in 1964 ruim 500 mensen met zijn apparaat bereiken. In verscheidene gemeenten van het Waterweggebied gaat hij in de loop van het jaar regelmatig spreekuur houden. Mede door zijn optreden krijgt het Verbond in dit gebied grotere bekendheid, ontmoet het begrip en sympathie, kan het steeds meer mensen van dienst zijn. Het Verbond kon hiertoe overgaan dank zij de vele vrijwillige bijdragen van het Steunfonds.

Er moeten meer, veel meer van die functionarissen worden aangesteld. Het Steunfonds doet zijn uiterste best nog dit jaar de komst van een tweede raadsman in volledige dienst mogelijk te maken. Hopelijk kunnen daarover binnen niet al te lange tijd nadere mededelingen worden gedaan.

Het Steunfonds, dat blijkt uit het voorgaande, is vol vertrouwen. De voorjaarsactie, die een goed resultaat opleverde, is achter de rug, maar nog steeds gaat er geen dag voorbij of er komt geld binnen. Vijfduizend giften werden reeds dit jaar genoteerd.

Op 24 mei bedroeg het saldo f 109.770,25. Bovendien ontving het Steunfonds de mededeling, dat binnenkort een legaat van f 20.000,— zal worden uitgekeerd.

Vijfduizend giften. Dat is een respectabel aantal. Indien u echter bedenkt, dat zeker de helft van dit aantal afkomstig is van niet-Verbondsleden, dan leert een eenvoudig rekensommetje dat uit eigen kring nog heel wat bijdragen binnen kunnen komen.

**STICHTING STEUNFONDS
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT**

GIRO 6168

aantal cliënten en er werden veel zieken thuis of in ziekenhuizen door vrijwillige medewerksters bezocht.

Een belangrijk aantal buitenkerkelijken verbeterden hun relaties middels gespreksgroepen, en dit aantal zal naar verwachting nog stijgen, wanneer het aantal gespreksgroepen zich zal uitbreiden, waaraan hard wordt gewerkt.

Een ander stukje groepswork ontstond d.m.v. de z.g. „open tafel”. Alleenstaanden, die veel alleen hun maaltijden moeten gebruiken op hun kamer of in een restaurant, vinden hier de mogelijkheid in groepsverband bij een andere alleenstaande warm te eten.

Ook de weekeindgroepen behoren hier genoemd te worden, die elke zaterdagavond bij mevrouw Reddingius, Provenierssingel 48 te Rotterdam bijeenkomen om voor het week-eind gezellige plannen te maken. Zij worden gevormd door mensen, die voor het weekeind nog geen plannen hebben en niet weten wat te gaan doen. Zij ontmoeten anderen, die in

dezelfde situatie verkeren en lossen met elkaar het probleem „Wat gaan we doen?” op.

In september werd begonnen met de opleiding van gespreksleiders voor buitenkerkelijke arbeiders door de heer C. Schonk. Het gespreksgroepswork is van groot belang, daar een goede geleide gespreksgroep een middel is om het inzicht in levensproblemen te verhelderen en het zelfstandig, kritische denken, evenals de verantwoordelijkheid te bevorderen. Ook met het vormingsonderwijs werd een begin gemaakt. De heer Koops gaf in '63 een aantal lessen aan de leerlingen van de Stichting „De Zon-
nebloem” te Schiedam en aan enkele gezinsverzorgsters van de Stichting „Opleiding Bijzondere Gezinsverzorging” te Rotterdam, die daarom hadden gevraagd.

Er staat nog heel wat op het programma naar we vernemen, maar de basis is gelegd en nu maar verder opbouwen. Vele vrijwilligers zijn nodig voor dit prachtige en interessante werk.

(Uit „Binding”)

ACTUELE T.V.-UITZENDING

Op donderdag, 2 juli a.s. van 19.30 tot 20 uur zal in samenwerking met de Vara een t.v.-uitzending plaats vinden over de *geestelijke verzorging in het leger*.

Voor verdere gegevens zie de programmabladen.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Het is voor *Enschede* een traditie geworden elk voorjaar een weekend te houden, waaraan het hele gezin kan deelnemen. Ook dit keer was dat het geval en wel op 30 en 31 mei in Buurse. Aangezien men zijn pas moest meebrengen, stond een uitstapje naar Duitsland blijkbaar ook op het programma.

De Haag-Zuid hield een bijeenkomst voor nieuwe leden. De belangstelling was bijzonder groot en tussen de koffie en koek door kreeg men ook nog het een en ander te horen over dat Verbond, waar men lid van geworden was.

De Haagse club van 30-40-jarigen hield in mei maar liefst twee excursies, waarbij een tweetal landgoederen bezocht werden en de onderlinge band nog wat steviger aangehaald. Ook de *H.J.G.'ers* bleven niet achter, een tweetal discussieavonden, een strandwandeling en een weekend in het vooruitzicht.

Beter te vroeg dan te laat dacht men in *Apeldoorn* en besprak alvast het brandende vraagstuk, of humanisten kerstmis kunnen vieren.

Ook *Haarlem* trok er op uit en wel met de bus naar een kasteel in de buurt van Voorschoten. Met een lunch in een gezellig restaurant aan het water.

Hilversum heeft een werkersbijeenkomst georganiseerd op Randenbroek in Amersfoort, daarbij het goede voorbeeld dat Amsterdam heeft gegeven, navolgend. De oud-burgemeester van Amersfoort zal 's morgens een inleiding over deze oude stad houden en daarna de club rondleiden en in de middag leidt Schonk een groepsgesprek.

Met een goede toespraak van Brandt Corstius, declamatie en muziek heeft *Utrecht* ook deze keer de 4e mei herdacht. Er was bijzonder veel belangstelling, omdat deze bijeenkomst de gelegenheid voor de buitenkerkelijken is. Een plan voor een auto-rally wordt aan het oordeel van de leden voorgelegd. Als het er van komt dan hopen we, dat het vooral de ouderen zijn, die dikwijls nergens meer komen, die als meerijders mogen optreden. De jongeren zijn in deze gemeenschap bijzonder actief.

Ook *Nunspeet* gaat pogen, in de zomer door te gaan met het onderlinge contact. Voor de variatie kwam men dit keer eens bijeen in Elspeet, waar de secretaresse in haar kamphuis „De Korenbloem” de gasten ontving.

Rotterdam, waar de laatste jaren een verhoogde activiteit heerst gaat nu ook aandacht besteden aan het vormingsonderwijs. Een aantal leerkrachten en vormingsleiders zijn al voor enkele oriënterende besprekingen bijeen geweest en plannen werden doorgepraat. In de nieuwe wijken, zoals Lombardijen en Overschie beginnen gespreksgroepen op gang te komen. Een bustocht op 14 juni naar Haarlem, Velsen en Bloemendaal staat ook te gebeuren.

In *Vlaardingen* wil men ook wat meer activiteit dan alleen maar bezinning. Heel bescheiden is met muziekbeoefening begonnen, terwijl aan een cabaret- of toneelgroep gedacht wordt.

Tuinsteden-West in Amsterdam heeft op 31 mei de eilandinstuif herhaald, die vorig jaar zo'n groot succes is geweest. Men zal zich misschien de foto's herinneren, die toen in Mens en Wereld een beeld gaven van dit feestelijk bij elkaar zijn of, wat ook kan, in een hoekje met het hele gezin lekker lui zijn.

En we sluiten met vermelding van het heugelijke feit, dat *Den Helder* voor het eerst in zijn vijftienjarig bestaan de honderd leden gepasseerd is. Het is met enige feestelijkheid gevierd, want bij de officiële inschrijving heeft de secretaris namens het

VAKANTIEPLANNEN

De B.W.C. (Buitenwerkcommissie) van het Humanistische Verbond organiseert in 1964:

A. Voor kinderen van 10 t/m 12 jaar:
Van 18 tot en met 25 juli een week in de Korenbloem te Elspeet.

De leiding berust bij mej. M. M. Könemann.

De prijs bedraagt f 49,—. Daarin is f 2,— zakgeld begrepen.

Voor verdere bijzonderheden kunt u zich wenden tot het Centraal Bureau - Oudegracht 152, Utrecht.
3 tentenkampen

B. Voor jongeren van 13 t/m 15 jaar:

1e kamp van 20—30 juli

2e „ „ 31 juli—10 aug.

3e „ „ 10 aug.—20 aug.

De prijs voor deze tentenkampen (10 dagen) bedraagt f 56,—.

Het terrein is gelegen op één van de mooiste punten op Schouwen.

Uitsluitend voor deze kampen verkregen (romantisch, zonder moderne accommodatie).

Aanmelding bij mevrouw E. Plettenberg-Sweid, Saffierstraat 76-I, Amsterdam Zuid, telefoon (020) 738369.

bestuur aan het honderdste lid een briefopener met het HV-embleem aangeboden. Er is inmiddels al weer iemand bijgekomen.

UIT DE GEWESTEN

Groningen

De studiedag op 26 april, die dit keer in Hoogezand werd gehouden, was goed bezocht, door leden uit alle gemeenschappen. Inleider was de heer dr. L. Plaut uit Groningen met als onderwerp: het kosmisch wereldbeeld. Een boeiende lezing, die vele vraagstukken opwierp en tot een uitgebreide discussie leidde.

Weliswaar door de gemeenschap Groningen georganiseerd, is toch ook de jaarlijkse familiedag in Noordlaren een gewestelijk gebeuren. Dit keer op 5 juli.

Zuid-Holland Noord

Op de studiedag van dit gewest op 5 april in Leiden, sprak dr. P. Thoenes voor ca. 100 deelnemers over

problemen rondom de discriminatie, met als ondertitel: hoe anders mogen anderen zijn.

De dag, die gehouden werd in de Albert Schweitzerschool begon met een causerie van het schoolhoofd, de heer de Graaf, die iets vertelde over het lager administratief onderwijs. Met dia's werd geïllustreerd, hoe de leerlingen in en buiten de school wat ze geleerd hebben in de praktijk brengen. Een uitvoerig verslag van de lezing van dr. Thoenes is afgedrukt in het blad „De Gemeenschap” van de federatie Den Haag.

Ook andere gewesten hielden dergelijke bijeenkomsten, maar omdat ze tot nu toe verzuimden ons een verslag te sturen, kunnen we er helaas niets van vertellen. Jammer!